

Kommunal- og moderniseringsdepartementet
PB 8112 Dep
0032 Oslo

06.05.2015

Høringsuttalelse fra Holte as - Endringer i plan- og bygningsloven, reglene om sentral godkjenning

---

Innledning

Det vises til sak sendt på høring 27.03.2015 fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet med høringsfrist 06.05.2015.

Holte as er positiv til at den Sentrale godkjenningen videreføres og skal forsterkes. Vi er usikre på om tiltakene som foreslås vil ha ønsket effekt.

I høringsutkastet er det påpekt at forslaget har til formål til å skjerpe kravene til sentralt godkjente foretak og styrke sentral godkjenning som virkemiddel for kvalitet i byggetiltak. Høringsforslaget følger også opp regjeringens strategi mot arbeidslivskriminalitet og bygger opp under næringsens innsats mot useriøse foretak. Det er også vist til rapporten «Enkelt og være seriøs», fra BNLS ekspertgruppe, som ble overlevert KMD august 2014.

Rapporten «Enkel å være seriøs» tar opp flere forhold som anbefales utført for å bekjempe arbeidslivskriminalitet, få oversikt over ROT- markedet og få bedre kvalitet i byggetiltak. Ny sentral godkjenning ble i rapporten foreslått med 4 ulike moduler. KMD har i høringsforslaget konsentrert sine endringer til plan- og bygningsloven og i hovedsak til Modul 1 (som er for foretak som skal ha ansvarsrett i byggesaker). I høringsforslaget er det også vist til flere andre tiltak fra rapporten, som f.eks. Modul 2 (omhandler foretak som ikke søker egen ansvarsrett i prosjekter (særlig ROT-markedet)). Forslaget tar ikke stilling til Modul 2 som er et hovedelement i rapporten «Enkelt å være seriøs».

Høringsforslaget tar utgangspunkt i en trinnvis utredning og utvikling. Det fremkommer at man mener Modul 1 må utvikles og implementeres før man kan gå videre med andre tiltak. Forslaget utelater dermed problemstillingen rundt ROT-markedet. Det blir i forslaget vist til utdrag fra en Fafo rapport som påpeker at det er behov for virkemidler overfor ROT-markedet, uten at det blir fulgt opp hva man kan gjøre i høringsforslaget.

Til forslaget

Holte as er bekymret for at forslaget slik det nå foreligger vil føre til at vi i en periode får færre foretak som ønsker å inneha sentral godkjenning. Dette grunnet for svake incentiver. For mange foretak kan det fremstå som ufordelaktig å oppnå sentral godkjenning og langt enklere å erklære ansvar i den enkelte byggesak uten å være sentralt godkjent (se vårt vedlegg 1).

Vedlegget illustrerer fordelene den sentrale godkjenningen har hatt historisk, og den usikkerheten foretakene nå opplever i forhold til endringene som kommer (erklæring om ansvarsrett og ny SG). Holte as mener det er få/ingen økonomiske incitamenter for at mindre foretak skal ønske å inneha sentral godkjenning fra 1. januar 2016.

Holte as mener at man bør følge opp rapporten «Enkel være seriøs» mer helhetlig og ikke bare enkelte elementer. Rapporten viser at for bygge- og anleggsnæringen er innføringen av Modul 2 et

hovedgrep. De fleste byggeprosjekter organiseres og settes sammen av forskjellige fag hvor det for mange aktører ikke utløses krav til egen ansvarsrett. Høringsforslaget beskriver at for sentralt godkjente foretak vil kravet til oppfyllelse av påseplikten av lønns- og arbeidsvilkår ved allmenngjorte tariffavtaler og kontrollplikten ved offentlige kontrakter være å anse som oppfylt. Dette positive incitamentet har begrenset verdi når godkjenningen avgrenses til foretak med ansvarsrett. Hovedutfordringen ligger i vurderingen av underleverandører siden mange av disse vil være «Modul 2» foretak (foretak uten egen ansvarsrett).

I høringsforslaget er det vist til at foretak som omfattes av den nye sentrale godkjenningen kan slippe uavhengig kontroll hvis de har innarbeidet en utvidet intern eller ekstern kvalitetskontroll, her kalt byggrevisjon. Utredning av byggrevisjon vil være et omfattende arbeid som må utføres før et unntak kan innføres. Særlig med tanke på å sikre samme kvalitet i tiltak med krav til uavhengig kontroll som i tiltak hvor byggrevisjon fører til at man slipper uavhengig kontroll. Videre må det utredes hvordan praksisen skal fungere i byggetiltak hvor det er en blanding av foretak med og uten byggrevisjon. Vi tror dette blir feil bruk av resurser i forhold til hensikten med å få bedre byggkvalitet og seriøsitet i næringen. En utredning og innføring av Modul 2 vil etter vår mening være en mer hensiktsmessig bruk av resurser i forhold til å få bedre byggkvalitet, seriøsitet i næringen og få oversikt over ROT-markedet.

Holte as mener at arbeidet med tilsyn i det enkelte byggetiltak bør styrkes. Nå er det større sannsynlighet for at foretak som har sentral godkjenning får tilsyn fra DiBK (på at foretakets rutiner er i bruk), enn at kommunen gjennomfører tilsyn i det enkelte byggeprosjekt med et foretak uten SG. En velfungerende tilsynsfunksjon er viktig for å fremme seriøsitet i næringen. Det bør derfor arbeides videre i forskrift med hvordan man skal øke og få til effektiv gjennomføring av tilsyn i de enkelte byggetiltakene med foretak som erklærer ansvarsrett. Vi viser her til rapporten «Enkel å være seriøs» som beskriver gjennomføring av enkle førstelinjetilsyn i søknadspålyttige prosjekter. I tillegg må det i forskrift gis tydeligere hjemmel for at foretak som ikke har sentral godkjenning skal få tilsyn på rutiner for kvalitetssikring og gjennomføring av kvalitetssikring i den enkelte byggesak hvor de erklærer ansvarsrett.

Det er foreslått at ved søknad om sentral godkjenning skal det innhentes opplysninger/dokumentasjon for betalt skatt og merverdiavgift, forhold regulert av arbeidsmiljøloven og allmenngjøringsloven, revisjon av kvalitetssikringssystemer og tilsvarende forhold som er egnet til å vise foretakendenes evne og vilje til lovlydig virksomhet. Dette mener vi er et gode tiltak. Likeledes bør foretak som erklærer ansvarsrett signere på at skatt og merverdiavgift er betalt, forhold regulert av arbeidsmiljøloven og allmenngjøringsloven er i orden, har rutiner for kvalitetssikring av byggetiltaket. Vi har forståelse for at dette er noe som kommunene ikke har kompetanse eller ressurser til å sjekke i den enkelte byggesak. Vi mener likevel at erklæringen er viktig å ha med i det enkelte byggetiltak da det vil lette arbeidet ved bruk av tverrfaglige tilsyn (som allerede blir gjort og er foreslått i rapporten «Enkel å være seriøs»). Kommunene må også få bedre virkemidler til å gi sanksjoner til foretak dersom de oppdager forhold vedrørende dette som ikke er i overenstemmelse med lovverket ved f.eks. tilsyn.

Vi viser igjen til rapporten «Enkelt å være seriøs» som inneholder mange viktige tiltak som henger sammen for å oppnå ønsket effekt med seriøsitet og kvalitet i bygg- og anleggssektoren. I tillegg til overnevnte punkter vil vi trekke fram utvidet ID-kortordning med opplysninger om kvalifikasjoner og ny registreringsordning for arbeid på eiendom som nyttige virkemidler.

Holte as mener at for å oppnå bedre kvalitet i de enkelte byggetiltak og for å få til en mer seriøs næring, er det viktig at man:

- får på plass Modul 2 så snart som mulig
- innfører flere positive incentiver for foretak med sentral godkjenning
- at det gjennomføres flere tilsyn på en effektive og hensiktsmessig måte
- arbeide med å få på plass ID-kortordningen (HMS-kortet) med opplysning om kvalifikasjoner mv.
- utrede og innføre ny registreringsordning for arbeid på eiendom

Med vennlig hilsen

Frode Eek.

Frode Eek
Produktdirektør
Holte as

Vedlegg

Vedlegg 1   Illustrasjon: Fremvekst av og tilslutning til ordningen med Sentral Godkjenning

Vedlegg1

Fremvekst av foretak som ser store fordeler med å være en del av den Sentrale Godkjenningsordningen

Stor fare for nedbygging av ordningen. Foretak sitter allerede nå på gjerdet og venter på «om de må» fornye godkjenningen de har

	1997 - 2003	2003 - 2014	2014 - 2017	2017 -
Sentral godkjenning	<ul style="list-style-type: none"> - Kvalitetsstempel - Godkjenningskatalogen forenkles og revideres løpende 	<ul style="list-style-type: none"> - Økende kvalitetsstempel i tråd med økende tilsyn - Økende kvalitetsstempel pga. strengere behandling hos DiBK - Ytterligere forenklinger i godkjenningsområder 	<ul style="list-style-type: none"> - Foretak sitter på gjerdet og venter på om de må ha SG - Krav til skatte- og avgiftsattester vurderes innført - Systemrevisjon/byggrevisjon vurderes innført som virkemiddel - De store virkemidlene skal utredes videre 	<ul style="list-style-type: none"> - Det er ønskelig å innføre ytterligere seriositetskrav
Lokal godkjenning	<ul style="list-style-type: none"> - Obligatorisk - Byråkratisk - Nytt for kommune og bransje 	<ul style="list-style-type: none"> - Obligatorisk - God innarbeidet kommunal praksis 	<ul style="list-style-type: none"> - Bortfaller 	
Fordeler for foretak ved å skaffe seg SG	<ul style="list-style-type: none"> + Gebyrreduksjon ved LG + Mindre dokumentasjonsbehov i hver enkelt søknad + Raskere behandling av søknad 	<ul style="list-style-type: none"> + Gebyrreduksjon ved LG + Mindre dokumentasjonsbehov i hver enkelt søknad + Raskere behandling av søknad + Lettere å kvalitetssikre underentreprenør/rådgiver for oppdragsgiver/hovedentreprenør 	<ul style="list-style-type: none"> - Svake gebyrmessige insentiv siden egenerklæring erstatter krav til dokumentasjon - Ingen påvirkning på behandlingstid ettersom egenerklæring innføres som erstatning - Sterkere statlig tilsyn av SG-foretak vil gjøre at færre søker - Bortfall av krav til uavhengig kontroll for enkelte tiltak i TTK1 vil ha liten effekt på oppslutningen om SG-ordningen - SG foretak må dokumentere/tillate innhenting av ytterligere opplysninger - Gebyr for SG har gått opp - Gebyret er foreslått økt ytterligere for å finansiere tilsyn, mindre foretak kan vurdere at SG er for dyrt i forhold til fordelene + Lettere å kvalitetssikre underentreprenør/rådgiver for oppdragsgiver/hovedentreprenør 	<ul style="list-style-type: none"> + Foretakene må ha en vesentlig økonomisk fordel i hver enkelt byggesak ved å velge å være Sentralt Godkjent + Foretakene må forespeiles en vesentlig tidsbesparelse i byggesakene + Kommunalt tilsyn må settes kraftig inn mot de som velger å ikke ville være SG-godkjent + Lettere å kvalitetssikre underentreprenør/rådgiver for oppdragsgiver/hovedentreprenør